

apuzno 18.07.90
fst.

UNAPREDJENJE I RACIONALIZACIJA RADA ORGANA UPRAVE
U OPŠTINAMA I GRADOVIMA

- OSNOVNI MATERIJAL
- UVODNO IZLAGANJE
- ZAKLJUČCI
- DISKUSIJA

MATERIJALI SA SAVETOVANJA
STALNE KONFERENCIJE GRADOVA I OPŠTINA JUGOSLAVIJE

BEOGRAD, 22. JUN 1990. GODINE

IZMEDJU CENTRALIZACIJE I DECENTRALIZACIJE. U SADAŠNJIH USLOVIMA VEROVATNO JE POTREBAN ODREĐENI STEPEN CENTRALIZACIJE I DECENTRALIZACIJE. OVDE REČ CENTRALIZACIJU KORISTIM ISKLJUČIVO U STRUČNOM A NE POLITIČKOM SMISLU, ALI, ISTO TAKO TREBA RAZMIŠLJATI I O ODGOVARAJUĆIM MODALITETIMA DECENTRALIZACIJE.

NA PRIMER, EVROPSKI INTEGRACIONI TOKOVI, POČIVAJU S JEDNE STRANE NA POLITIČKIM DECENTRALIZACIJAMA, ALI NA VISOKO TEHNOLOŠKIM INTEGRACIJAMA ODNOSNO CENTRALIZACIJAMA. TO JE MODEL KOJI SE POKAZAO USPEŠNIM U EVROPI. DECENTRALIZUJE SE POLITIČKI ALI SE CENTRALIZUJE TEHNOLOŠKI ASPEKT. OTUDA SE POSTIŽE IZVANREDNA STABILNOST I INTEGRISANOST SISTEMA BEZ UPOTREBE AUTORITATIVNIH METODA. JA LIČNO MISLIM DA MI IMAMO POTREBU DA SE ŠTO VIŠE OSLOBODIMO KONCEPTA U KOME JE UPRAVA SAMO VIDJENA KAO AUTORITATIVNA. U SAVREMENIM RAZVIJENIM USLOVIMA, AUTORITATIVNOST NIJE ONAJ ELEMENT KOJI TREBA DA BUDE PRESUDAN. RAZMIŠLJANJA SU KAKO CENTRALIZOVATI I DECENTRALIZOVATI UPRAVU, KOJI SU STEPENI AUTONOMIJE ITD. FUNKCIONISANJE VELIKIH URBANIH SREDINA, KAO ŠTO JE NA PRIMER GRAD ILI DRUGA PODRUČJA SU NEŠTO ŠTO TREBA DA PODLEGNU VEOMA DUBOKIM I OZBILJNIM STUDIJAMA. PRIMERA RADI, URBANI SISTEM KAO ŠTO JE GRAD BEOGRAD U KOMPARACIJI SA EVROPSKIM I SVETSKIM GRADOVIMA JE RELATIVNO MALA CELINA. (MEKSIKO SITI IMA NEGDE BLIZU 20 MILIONA STANOVNIKA, TOKIO SA ŠIRIM PODRUČJEM IMA 40 MILIONA STANOVNIKA, DAKLE, JEDAN GRAD IMA ONOLIKO STANOVNIKA KOLIKO IMA NAŠA CELA ZEMLJA.) OTUDA TREBA DA ISKORISTIMO PREDNOST DOK JOŠ IMAMO RELATIVNO MALE GRADOVE I DA DOBRO REGULIŠEMO URBANI SISTEM. URBANI SISTEM KAO ŠTO JE GRAD, MORA DA REŠI JEDNO NA PRVI POGLED KONTRADIKTORNO PITANJE. ONO JE KONTRADIKTORNO SAMO AKO SE POSMATRA SA ODREĐENIH TAČAKA. TO JE KAKO OBEZBEDITI PRIRODNU AUTONOMIJU GRADA KAO URBANOG SISTEMA S JEDNE STRANE U OKRUŽENJU DRUGIH POLITIČKIH ENTITETA KAO NA PRIMER ŠTO SU REPUBLIKA ILI FEDERACIJA. S DRUGE STRANE, NARAVNO, PITANJE JE I NIVOVA KOMUNIKACIJE GRADJANA ODNOSNO STANOVNIŠTVA SA DRŽAVNIM I UPRAVNIM SISTEMOM. OPŠTINA TAKODJE MORA DA NADJE ODGOVARAJUĆE SAVREMENE MODELE ZA USPOSTAVLJANJE TAKVE KOMUNIKACIJE. TO SU PAR PITANJA KOJA SAM ŽELEO OVIM POVODOM DA NAPOMENEM. UZIMAJUĆI U OBZIR OVAJ MATERIJAL, KOJI JE PRIPREMLJEN, POŠTO JE TO OPŠTI OKVIR O KOME RAZGOVARAMO, SMATRAM DA SU POJEDINA PITANJA VRLO DOBRO ISTAKNUTA.

MR NIKOLA MARKOVIĆ
DIREKTOR SAVEZNOG ZAVODA ZA INFORMATIKU
BEOGRAD

HTEO BIH DA KAŽEM SVOJE UVERENJE, DA JE NEMOGUĆE RAZMIŠLJATI O UNAPREDJIVANJU I RACIONALIZACIJI UPRAVE BEZ TEMELJITE REFORME UPRAVE. PREDLAŽEM DA OVO BUDE JEDAN OD OSNOVNIH ZAKLJUČAKA NAŠEG DANAŠNJEG SKUPA. BAVEĆI SE DUGO PROBLEMIMA UNAPREDJIVANJA I RACIONALIZACIJE UPRAVE, POŠTO SAM DOŽIVEO I MNOGA GORKA ISKUSTVA, TRAŽIO SAM RACIONALNO OBJAŠNENJE ZAŠTO BROJNI NAPORI I NASTOJANJA DA SE UNAPREDJUJE I RACIONALIZUJE RAD ORGANA UPRAVE, U NEKIM PRILIKAMA I NEKIM SREDINAMA NISU DALI REZULTATE. ONDA SAM POSLE JEDNOG ZRELOG RAZMIŠLJANJA O SVEMU TOME, DOŠAO DO ZAKLJUČKA DA UPRAVI KAKVU SMO IMALI U OVAKVOM SOCIJALISTIČKOM DRUŠTVU I DO SADA NIJE MI BIO POTREBAN BOLJI INFORMACIONI SISTEM I BOLJE ORGANIZOVANJE I EFIKASNIJI RAD. SVE SE ZASNIVALO NA VOLUNTARIZMU, VELIKOM STEPENU AUTORITARNOSTI. RADILO SE U USLOVIMA U KOJIMA SE ODLUČIVALO PREMA INTERESIMA, GDE SE ODLUČIVALO PREMA PRINCIPIMA DOGOVORNE EKONOMIJE ITD. TAKVOM POLITIČKOM SISTEMU NIJE MI BIO POTREBAN SAVREMENI INFORMACIONI SISTEM. ODNOS PREMA MODERNIZACIJI, UNAPREDJIVANJU I RACIONALIZACIJI BIO JE, VLEIKIM DELOM, U PROTEKLIM PERIODU VERBALAN.

DA BI SE TO PROMENILO VEROVATNO TREBA KAO PRVO URADITI JEDNU STRUČNU OSNOVU ZA REFORMU, A KAO DRUGO NA OSNOVU STRUČNE OSNOVE TREBA IZGRADITI NORMATIVNE OSNOVE ZA REFORMU DRŽAVNE UPRAVE. TREBA ODMAH OD POČETKA ELIMINISATI MOGUĆNOST DA SE TO SVE RADI NA KAMPANJSKI NAČIN. SVE DOSADAŠNJE REFORME DRŽAVNE UPRAVE POKAZALE SU MALE ILI NIKAKVE REZULTATE, JER SU RADJENE PARCIJALNO I KAMPANJSKI. NEGDE SE SMISLI DA TREBA SEKRETARIJATE PRETOVORITI U KOMITETE I DA SE TIME STVARA NEKI VELIKI DRUŠTVENI KVALITET, PA SE PROMENI IME I PREZIME SEKRETARIJATA A NASTAVLJA DA SE RADI ISTO, NA STARI NAČIN, ČAK I MANJE EFIKASNO ITD. TO SU PRIMERI VOLUNTARISTIČKOG ODLUČIVANJA U OVOJ OBLASTI.